

вчаться цінувати час, не запізнюватися, не поспішати, робити все вчасно; засвоюють навички культури поведінки, знання про гігієну; звикають до організованості, охайності, порядку.

Діти легко звикають до режиму в дитячому садку і сім'ї, якщо всі умови виконання режимних процесів збуджують у них позитивні емоції та асоціюються з ними: чиста тепла вода, пахуче мило, білосніжні скатертини, накрохмалені серветки.

Список використаних джерел

1. Денисенко Н.Ф. Від рухового режиму до здоров'я дити/ Н.Ф. Денисенко // Дошкільне виховання. – 1995. – № 10. – С. 10 – 11.
2. Вільчковський Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах: навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко. – Тернопіль: Мандрівець, 2008. – 128 с.
3. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільному навчальному закладі: Інструктивно-методичні рекомендації // Дошкільне виховання. – 2004. – №10. – С.5-7

МОТРЯ А. С.,

ЛАЛАК Н. В.,

Мукачівський державний університет, Україна

САМООСВІТА ЯК ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

З огляду на складні завдання, що поставлені перед системою освіти України, значно зростає потреба в якісно підготовлених педагогічних кадрах. Сьогодні, як ніколи, актуальною є проблема формування у студентів потреби в професійній самоосвіті, так як вона є рушійною силою активізації цілеспрямованої професійної діяльності, показником творчих здібностей майбутнього вчителя початкової школи. При відсутності у фахівців мотивації до самоосвіти і розвитку професійно важливих якостей, професійної спрямованості й рефлексії власної діяльності, обсяг знань, умінь, навичок, отриманий у період навчання, не буде ними реалізований.

Педагогічна теорія поняття «самоосвіта» тлумачить як освіту, яка набувається у процесі самостійної роботи без проходження систематичного курсу навчання в стаціонарному навчальному закладі [3, с.296]. Цінними для нашого дослідження є наукові праці В. Буряка, Л. Куликова, І. Наумченка, Г. Сухобської та ін., у яких розкривається проблема професійної самоосвіти майбутнього вчителя початкових класів. У їхніх теоріях самоосвіта розглядається як необхідний компонент, що забезпечує готовність студентів, майбутніх фахівців до безперервної освіти. Вчені зазначають, що самоосвіта сприяє наданню свободи майбутньому вчителю у виборі завдань професійно-особистісного розвитку залежно від їх індивідуальних здібностей і нахилів.

Тенденція до індивідуалізації процесу самоосвіти педагогів передбачає можливість порівнювати і зіставляти особисті досягнення з передовим педагогічним досвідом, приводити рівень своїх педагогічних здібностей і можливостей у відповідність до вимог професії, що позитивно впливає на

емоційний стан педагога і дозволяє йому набувати впевненості у свої професійній праці, стимулює самоосвіту вчителя початкових класів. Самоосвіта тих, хто навчається, – це специфічна динамічна система, яка ґрунтується на індивідуальних потребах у постійному розширенні, оновленні та поглибленні знань людини в різних галузях науки, освіти, культури, сучасної техніки. Тому самоосвіту майбутнього педагога слід розуміти, з одного боку, як постійне поповнення професійної та загальнокультурної інформації, з іншого – як постійне оновлення індивідуального соціального досвіду в найширшому плані. Програма самоосвіти включає вдосконалення суспільно-політичних знань, ознайомлення з найбільш визначними досягненнями різних наук, збагачення літературних і естетичних уявлень, ознайомлення з новими тенденціями та явищами культурного життя.

В процесі аналізу психолого – педагогічної та методичної літератури з проблеми дослідження, нами визначено три рівні готовності майбутніх вчителів початкової школи до самоосвіти: початковий, середній, вищий. Зупинимось на цьому детальніше.

На початковому рівні мотиви самоосвіти студентів переважно стихійні. Вони не пов'язують особисті потреби в самоосвіті із суспільними інтересами. Знання з навчальних дисциплін мають ізольований характер. На цьому рівні студенти не вміють самостійно організовувати самоосвіту, а можуть лише сумлінно виконувати вказівки та рекомендації викладачів.

На середньому рівні готовності особистості до самоосвіти властиве прагнення навчитися самостійно ставити перед собою цілі самоосвіти та якісно виконувати їх. Студенти розуміють необхідність пов'язувати самоосвіту з інтересами суспільства, але не завжди вміють чітко сформулювати відповідну мету. Знання з навчальних предметів систематизовані. Майбутні фахівці вміють самостійно організовувати процес самоосвіти, проте не можуть раціонально планувати цілісний її задум.

Для вищого рівня характерні глибоке розуміння необхідності керуватися в самоосвіті соціально значущими цілями, вміння чітко сформулювати такі цілі, прагнення досягти їх в оптимальний спосіб. Суб'єкт самоосвіти вміє на науковій основі оптимально керувати процесом самоосвіти від планування до здійснення задумів і самоконтролю отриманих результатів. Цікавою для нашого дослідження є класифікація методико-педагогічних заходів щодо стимулювання самоосвіти майбутніх вчителів початкової школи:

I група спрямована на підсилення практичного напрямку самоосвіти: педагогічна практика; навчальні семінари на базі відкритих навчальних занять; вирішення проблемних педагогіко-дидактичних завдань; інструктивно-методичні консультації й наради; тренінги; співбесіди з викладачами.

II група спрямована на підсилення наукового напрямку самоосвіти. До неї входять: психолого-педагогічні семінари; презентації педагогічних новинок; проблемні семінари; педагогічні читання.

III група передбачає колективну творчість: семінар – бесіда (обговорення заздалегідь підготовлених студентами доповідей, рефератів, творчих робіт); випуск методичного бюлетеня; круглий стіл; творчі майстерні.

IV група заохочує майбутніх вчителів до активної творчої діяльності і включає: предметно-методичні тижні; узагальнення педагогічного досвіду; ділові ігри; конкурси професійної майстерності.

V група сприяє оприлюдненню індивідуальних напрацювань. Це: публікація методичних знахідок; творчі звіти; майстер – класи.

Таким чином, без уваги до самоосвіти, як одного з основних елементів процесу навчання у вищій школі, у наш час неможливо підготувати висококваліфікованих фахівців. У сучасних умовах професійна самоосвіта має орієнтуватися на формування професійної гнучкості та мобільності, здатності адаптуватися до мінливих умов та змісту професійної праці, запобігання внутрішньо особистісних конфліктів і професійної фрустрації, для створення умов для самореалізації особистості.

Список використаних джерел

1. Бондаренко М. І. Самоосвіта як умова підвищення якості підготовки майбутнього вчителя / М. І. Бондаренко // Вісник. – К., 2005. – Вип. 6. С.12-19.
2. Воронка М. Мотивація навчальної діяльності студентів як засіб підвищення якості знань / М. Воронка // Початкова школа. – 2008. – №4. – С.21-24.
3. Гончаренко С. Український педагогічний словник / [С. Гончаренко]. – Київ: Либідь, 1997. – 376 с.
4. Мамаєв М. Нові технології навчання у ВНЗ / М. Мамаєв, О. Романюк // Рідна школа. – 2002. – №4. – С. 27-34.

МОЧАН Т.М.,
Мукачівський державний університет, Україна.
ФІЛЬО М.М.,
Свалявська гімназія Свалявської РДР, Україна

САМОРОЗВИТОК ЯК ПРОФЕСІЙНОЗНАЧУЩА ОСОБИСТІСНА РИСА ПЕДАГОГА

Освітні реалії ставлять перед сучасним педагогом завдання щодо вдосконалення педагогічної майстерності, постійного поповнення свого власного освітнього арсеналу, адже рівень його розвитку безпосередньо залежить від здатності до саморозвитку, самоосвіти, що в свою чергу впливає на якість освіти.

У наукових працях В. Бондаря, П. Гусака, І. Зязюна, В. Кременя, О. Романовського та ін. досліджується питання професійного самовдосконалення та саморозвитку.

Взаємозалежність та взаємозв'язок професіоналізму та особистісного розвитку педагога схарактеризовано у роботах О. Акімова, М. Євтуха, І. Зязюна, Н. Кічук, Н. Кузьміна, І. Смолук, Р. Скульського, В. Штифурак.

У Новому тлумачному словнику української мови дається таке тлумачення дефініції: «саморозвиток – це розумовий або фізичний розвиток людини, якого вона досягає самостійними заняттями, вправами. Саморозвиток здійснюється власними силами, без впливу або сприяння яких-небудь зовнішніх сил» [5].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>